

Leesgroep 2023-2024

In september beginnen we weer aan een volgend seizoen van onze leesgroep. Met veel plezier lezen en bespreken we al 12 jaar romans en verhalen van vrouwelijke auteurs, geschreven of vertaald in het Nederlands. Soms rond een thema, soms titels op verzoek.

Er is een vrij vaste kern lees-sterren, maar soms gaat er iemand weg of komt er iemand nieuw bij.

Dit jaar is er weer plaats.

Vorig jaar is er 'in het kielzog' van de vrouwenbibliotheek een leesgroep gestart speciaal voor 20-ers/begin 30-ers. Zoiets is ook altijd mogelijk.

Als je graag meer zou willen weten en/of mee zou willen doen, laat het ons weten!

Het samen lezen en bespreken van (meestal) de romans vormt de kern van onze middagen. Om de beurt presenteert een van de deelnemers het boek en de schrijfster. Dat kan vanuit allerlei invalshoeken, wie is of was de schrijfster, waarom schreef ze (dit boek), wat lezen wij er in, wat spreekt ons aan en wat niet, wat brengt het ons, zien wij verbanden met ander werk, andere schrijfsters, tijdgenoten, etc.

Voor het nieuwe seizoen willen we graag een mix van eigentijdse en klassieke romans, van zowel Nederlandse als niet-Nederlandse schrijfsters. We zorgen er daarbij voor dat we titels kiezen die ook in gesproken boekvorm beschikbaar zijn. Hieronder de voorlopige lijst.

Dans om het hart van Dola de Jong

Wormmaan van Mariken Heitman

Het rif van Edith Wharton

Dit soort kleinigheden van Claire Keegan

De tienduizend dingen van Maria Dermout

Lichter dan ik van Dido Michielsen

Moon tiger van Penelope Lively

De paradox van geluk van Aminatta Forna

—

Over de locatie

In de ruimte van de vrouwenbibliotheek op de Gansstraat, nr 161a

—

Wanneer

We houden de leesgroep op vrijdagmiddagen van 14u-16u.

Data 2023/2024 : 25 augustus, 13 oktober, 24 november, 12 januari, 23 februari, 5 april, 17 (of 24) mei, 5 juli

—

Kosten: € 57,50 (incl lidmaatschap van de vrouwenbibliotheek)

—
Meer informatie en aanmelding: info@vrouwenbibliotheek.nl (Marjolein Datema)

Lekker Lesbisch Lezen II – een 2-delige verkenning door Gianna Mula

Deel twee.

In de tweede helft van de 20e eeuw begonnen de omstandigheden voor lesbiennes in veel westerse landen meer en meer te veranderen. De meest invloedrijke historische en sociale gebeurtenissen waren de seksuele bevrijding, de homoseksuele bevrijdingsbewegingen, de tweede feministische golf en het geleidelijke verdwijnen van de christelijke seksuele moraal die elk aspect van het dagelijks leven had beïnvloed.

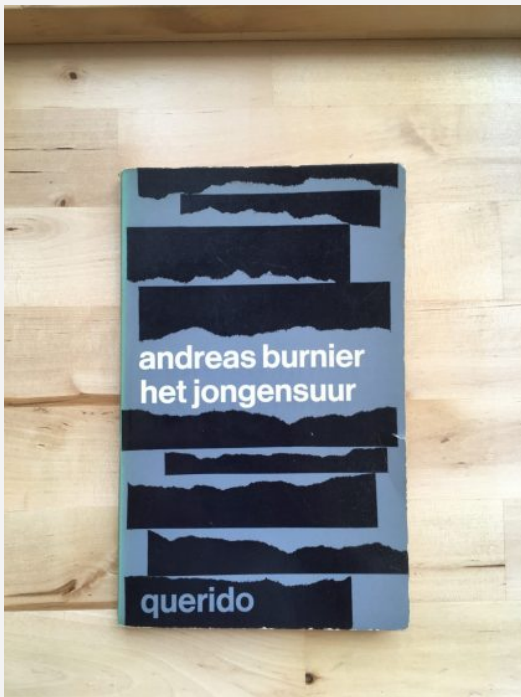
Lesbische literatuur weerspiegelt deze veranderingen. Steeds meer lesbische of biseksuele auteurs praten openlijk over hun seksualiteit in hun boeken en geven zich zo langzaam bloot aan de publieke opinie.

Sinds de jaren zeventig zijn er vrouwenboekhandels en documentatiecentra geopend. Nieuwe boeken, geschreven door vrouwen en gericht aan vrouwen, vaak met een lesbisch thema, zijn te vinden op de planken van feministische boekhandels, waardoor een duidelijker geïdentificeerd lesbisch lezerspubliek ontstaat.

Nieuwe feministische en lesbische uitgeverijen specialiseren zich in het vertalen van internationale teksten en maken ruimte voor nieuwe Nederlandse vrouwelijke auteurs.

Eindelijk hebben lesbische lezers en schrijvers uitgeverijen die zich aan hen wijden, boekhandels waar zij de nieuwste romans kunnen kopen en waar zij klassiekers met een lesbisch thema kunnen herontdekken!

Er zijn heel veel teksten uit deze tijd die je zou kunnen bespreken, maar ik zal me concentreren op een paar boeken en auteurs die een grote impact hadden op het moment van publicatie en die nu nog steeds geliefd zijn.

In de jaren vijftig en begin jaren zestig bleven de thema's en protagonisten van de vrouwenliefde het oude patroon volgen dat in het eerste deel van dit essay is beschreven: romances tussen vrouwen liepen slecht af en de lesbienne was veroordeeld tot een eenzaam en geheimzinnig leven.

Vanaf het midden van de jaren zestig zorgden de boeken van **Andreas Burnier** voor een frisse wind in de Nederlandse lesbische literatuur. In ***Een tevreden lach* (1965)** en ***Het jongensuur* (1969)** wordt het lesbisch verlangen eindelijk op een ironische en open manier verteld. Bovendien staan de hoofdpersonen van deze verhalen zichzelf toe openlijk kritiek te leveren op genderstereotypen, en vrijheid en onafhankelijkheid voor vrouwen op te eisen. In deze boeken is homoseksualiteit niet langer een probleem voor de hoofdpersonen, het probleem is de houding van de maatschappij tegenover hen als vrouwen en lesbiennes. Dit zijn gedenkwaardige verschuivingen in perspectief!

De radicale feministische beweging in de VS exporteert een totaal nieuw en sterk gepolitiseerd beeld van vrouwen en lesbiennes. In het centrum van deze beweging staan vrouwen, die samen leven, studeren, liefhebben en werken, in een dimensie die ver verwijderd is van het patriarchaat. Radicale feministen beoefenen separatisme, waarbij zij zich niet alleen ideëel maar ook fysiek distantieëren van mannen op alle gebieden, inclusief seksualiteit. Hun motto is: "Feminisme is een theorie, Lesbianisme is een praktijk", waarmee zij verwijzen naar een politiek lesbianisme als afwijzing van mannelijk gezelschap en niet noodzakelijk als seksueel verlangen naar vrouwen. De literatuur die door radicale feministische lesbiennes werd geproduceerd, verschilt dus sterk van die uit het verleden. Dit blijkt uit een van de bekendste en meest vertaalde boeken ***Rubyfruit Jungle* (1973) van Rita Mae Brown**, waarvan de populariteit vergelijkbaar is met die van ***The Well of Loneliness* van Radclyffe Hall**. De hoofdpersoon van dit boek is lesbisch en feministisch, en trots op haar kracht en intelligentie. De auteur gebruikt haar ironie om het patriarchaat en homofoben aan te vallen en portretteert de lesbienne als een beduidend beter mens dan welke heteroseksueel ook in het boek. Deze vastberadenheid om lesbiennes in een uitgesproken positief licht te zetten in vergelijking met vroegere beschrijvingen is een teken van herkenning van de latere radicale lesbische literatuur.

In de jaren zeventig en tachtig bloeide de literatuur door en voor lesbische vrouwen, die de maatschappelijke veranderingen van die tijd weerspiegelden.

Een van de meest bijzondere voorbeelden van in Nederland geschreven literatuur is de serie van de in Groningen gesitueerde romans van het collectief **Damesschrijfbrigade DORCAS**, ***Wilde Rozen***. De Damesschrijfbrigade DORCAS bestond uit Marianne Gossije, Margriet ter Steege, Marlite Halbertsma en Hanneke Dantuma. De romancyclus werd gepubliceerd tussen 1979 en 1983, eerst in afzonderlijke boeken: *Wilde Rozen*, *Minna zet door* en *Op eigen wieken*, dat ook *Doortje vindt het geluk* bevatte, en later in 1983 in één enkel boek, *Wilde Rozen*. De cyclus volgt de verhalen van vier generaties Groningse vrouwen uit dezelfde familie, van begin 1900 tot in de jaren zeventig van de vorige eeuw. De persoonlijke

verhalen van deze vrouwen zijn verweven met historische gebeurtenissen die echt hebben plaatsgevonden en

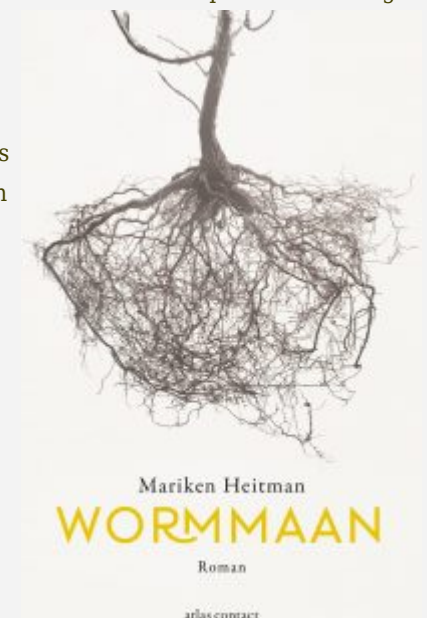
weerspiegelen de veranderende positie van lesbische vrouwen in de Nederlandse en Europese literatuur.

Andere romans van belang zijn *De schaamte voorbij* (1976) van Anja Meulenbelt, *Tijger, tijger!* (1980) van Doeschka Meijning, *Droomhuid* (1987) van Joanna Werners, *Tropenritme* (1988) van Irene van Mourik en *Verleden Tijd* (1990) van Sjuul Deckwitz.

Terwijl de feministische beweging aan kracht verloor, bleven lesbische auteurs teksten schrijven waarin lesbianisme niet langer het middelpunt van het verhaal was, maar een fundamenteel onderdeel van de identiteit van de auteur of de personages. Lesbische hoofdrolspelers begonnen veelzijdige karakters te worden. Hun seksuele geaardheid was niet langer de focus van het innerlijke conflict. Voorbeelden van dit genre zijn te vinden in de romans van **Jeanette Winterson**, vaak met een historische setting, en **Sarah Waters**, en in andere teksten van auteurs als Doeschka Meijning.

In de afgelopen dertig jaar hebben veel lesbische en biseksuele auteurs een plaats weten te veroveren in de literatuur, niet alleen in de lesbische maar ook in de algemene literatuur. Nieuwe generaties vrouwen hebben hun standpunt in de huidige maatschappij kunnen beschrijven zonder hun seksuele geaardheid of genderidentiteit te hoeven verzwijgen. **Maartje Wortel, Hanna Bervoets, Nina Polak, Mariken Heitman** en **Lieke Marsman** zijn slechts enkele namen van auteurs die vandaag de dag schrijven vanuit het perspectief van vrouwen die van vrouwen houden. De thema's van hun boeken zijn vaak intersectioneel feminisme, angst voor klimaatverandering en kritiek op systemisch racisme. De derde feministische golf van het afgelopen decennium heeft de deur opengezet voor discussies over genderidentiteit en -inclusie en heeft de gemarginaliseerde positie van mensen van kleur onder de aandacht gebracht.

Persoonlijk zie ik een grote, positieve gisting in de hedendaagse lesbische literatuur. De algemene belangstelling voor verhalen over andere ervaringen dan de witte/heteroseksuele/vermogende brengt de stemmen aan het licht van vrouwelijke auteurs die anders genegeerd zouden worden.

Ik ben ervan overtuigd dat zolang er vrouwen zijn die van vrouwen houden er nieuwe verhalen te vertellen zullen zijn en ik kijk ernaar uit om ze te lezen.

Bronnen en leestips

Faderman, Lillian, *Chloe plus Olivia : an anthology of lesbian literature from the seventeenth century to the present*, New York: Viking, 1994.

Meijer, Maaïke, "De lesbische roman in uitersten", *Lover: driemaandelijks literatuuroverzicht voor de vrouwenbeweging* 2, 1978.

Meijer Maaïke, "Lezen als lesbo. Eigenzinnig interpretatiekader neemt de plaats in van objectieve teksteigenschappen", *Lover: driemaandelijks literatuuroverzicht voor de vrouwenbeweging* 4, 1988.

Meijer Maaïke, *Damesliefde 3.0*, De Groene Amsterdammer, 18 Augustus 2021.

Schutte Xandra, *Damesliefde: de beste lesbische verhalen uit de Nederlandse literatuur*, Amsterdam: Bakker, 1995.

Zimet Jaye, *Strange sisters: the art of lesbian pulp fiction, 1949-1969*, New York, London: Viking Studio, 1999.

Dit is deel 2 van een tweedelige verkenning van Lesbische literatuur en boeken, geïnspireerd op de collectie van de Vrouwenbibliotheek Utrecht. Het staat ook gepubliceerd op onze Utrecht 900 pagina:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2022/06/01/utrecht-900-jaar/>

Ik ben Gianna Mula en ik ben sinds ongeveer een jaar vrijwilliger bij de Vrouwenbibliotheek in Utrecht. Ik ben van Italiaanse afkomst en ik leer Nederlands via boeken en gesprekken in de Vrouwenbibliotheek. Een van mijn interesses zijn queer boeken die ik in verschillende talen verzamel en met plezier lees.

Utrecht 900 jaar

Utrecht is jarig. In 2022 wordt er gevierd dat Utrecht 900 jaar stadsrechten heeft.

Op 2 juni 1122 gaf keizer Hendrik V de Utrechters stadsrechten. Daarmee werd Utrecht officieel een stad. Als bijna de eerste stad van het land. Utrecht was in de middeleeuwen zelfs de belangrijkste en grootste stad van de Noordelijke Nederlanden. De stad viert deze verjaardag met een mooi programma voor, door en met zoveel mogelijk Utrechters

Vanaf Stadsdag op 2 juni t/m 11 november, de feestdag van de Utrechtse beschermheilige Sint Maarten, zijn er allerlei festiviteiten. Met als thema voor het 'verjaardagsfeest': 'Stad zonder muren'

De vrouwenbibliotheek is bij de viering betrokken geraakt via vrijwilligster Gianna. Zij speelt mee in de speciaal voor Utrecht 900 door Theater Oester gemaakte voorstelling *Als de muren konden praten*. De missie van de opvoering is het creëren van erkenning en herkenning voor de Utrechtse regenbooggemeenschap. De voorstelling is te zien op 24, 25 en 26 juni in het Michaëlskapel in de Domtoren. Aan bod komt de roze/LHBTIQ-geschiedenis met alle hoogte- en dieptepunten: de sodomieprocessen, de vrede van Utrecht enzovoort. Tegelijk met de voorstelling kan je een roze wandeling in de stad lopen en is er een tentoonstelling, ook in het Michaëlskapel.

Omdat de vrouwenbibliotheek in haar geschiedenis een belangrijke, ondersteunende rol heeft gehad voor met name lesbische vrouwen en er veel informatie en romans in de collectie te vinden zijn, heeft Gianna voorgesteld dat de bibliotheek ook van zich laat horen. Theater Oester geeft ons ruimte in haar programmaboekje en op de tentoonstelling. Daar verwijst een QR-code naar verschillende artikelen en *een speciale pagina* hier op onze website. Over de komende weken en

maanden zullen we meer en meer online publiceren: over speciale titels in onze collectie, over relevante roze en 'queer'-recensies op onze website, over de geschiedenis van de vrouwenbibliotheek, over Utrechtse schrijfsters en nog meer. We zullen, is de verwachting, ook activiteiten in de bibliotheek hebben.

Wat kun je doen op/rond Internationale Vrouwendag?

Maandag 8 maart is het weer Internationale vrouwendag.

Wat kun je allemaal doen? Een paar activiteiten en eerst een korte uitleg.

Internationale Vrouwendag werd voor het eerst uitgeroepen door de Duitse socialiste Clara Zetkin op de internationale vrouwenconferentie in Kopenhagen in 1910, waaraan 100 mannen en vrouwen deelnamen uit 17 landen. De aanleiding was de massale staking in de VS op 8 maart 1908 van vrouwen in de textiel- en kledingindustrie voor een achturige werkdag, betere arbeidsomstandigheden en kiesrecht. De staking is beroemd geworden door onder meer de poëtisch verwoorde eis van de vrouwen: "brood en rozen". Overigens stond de strijd voor algemeen kiesrecht stond aanvankelijk centraal. De jaren daarop werden in een groeiend aantal landen op 8 maart demonstraties en vergaderingen gehouden. De Eerste Wereldoorlog maakte een einde aan dit gebruik.

Aanvankelijk werd de Vrouwendag op verschillende data gehouden, pas in 1922 (dit jaar is het dus de 100e keer!) werd 8 maart gekozen als vaste datum. Er bestaan verschillende lezingen voor de keuze van 8 maart als datum voor de Internationale Vrouwendag. Lag de oorsprong in Rusland of de Verenigde Staten? Een gangbare westerse lezing was dat 8 maart terug te voeren was op stakingen van textielarbeidsters in New York in 1857 (het is niet zeker of deze staking echt heeft plaatsgevonden) en op 8 maart 1908. In een andere lezing zou de Vrouwendag terug gaan op de grote vrouwenstaking en demonstratie op 8 maart 1917 in St. Petersburg.

- Zondagmorgen 7 maart wil de Graalbeweging Nederland bijzondere aandacht besteden aan vrouwenrechten en de rol

van vrouwen in de samenleving. Maar: hoe inclusief wordt de vrouwendag gevierd? Daarom organiseert de Graalbeweging een zoom-bijeenkomst op het snijvlak van feminisme en anti-racisme. Ze hebben specifiek vrouwen van kleur uitgenodigd: Ebissé Rouw en Marischka Verbeek. De twee vrouwen hebben allebei een tekst uitgekozen die hen raakt en inspireert, geschreven door eveneens een vrouw van kleur. Na het horen van de teksten volgt het gesprek met de gasten. Wat spreekt je aan in deze tekst? Welke persoonlijke herinnering past hierbij? Op deze manier willen wij

luisteren naar én een stem geven aan vrouwen die zo lang onhoorbaar leken.

Meer info:

<http://www.degraalbeweging.nl/programma-s/196-internationale-vrouwendag-hoor-onze-stem-vrouwen-van-kleur-spreken-zich-uit>

- Corina Koolen houdt 's avonds een digitale 8 maart-lezing voor de VVAO afdeling Utrecht over haar onlangs verschenen

boek *Dit is geen vrouwenboek. De waarheid achter man-vrouwverschillen in de literatuur*. Ze promoveerde in 2018 op genderongelijkheid in de Nederlandse letteren, een onderzoek naar de relatie tussen gender van de auteur en ideeën over literaire kwaliteit. Uit haar onderzoek bleek dat lezers de literaire waarden van door vrouwen geschreven boeken lager inschatten. Aanmelden via utrecht@vvao.nl

- Instituto Cervantes in Utrecht heeft haar programma dit jaar gewijd aan *de rol van de vrouw in de wereld van de muziek*. Het bestaat uit twee delen: een reeks van 5 concerten en een bijeenkomst op 8 maart zelf. De concertreeks getiteld *Polygnota: gisteren muze, vandaag componist* is samengesteld door de Spaanse pianiste Lara M. Taboada en wil het werk van verschillende vrouwelijke componisten redden van de vergetelheid en in ere herstellen.

Op 8 maart is er een rondetafelgesprek met diverse Europese specialisten, waarin zij met elkaar in gesprek zullen gaan over de moeilijkheden die vrouwelijke musici ondervinden bij de ontwikkeling van hun creativiteit en hun talent.

Meer info: <https://cultura.cervantes.es/utrecht/nl/la-mujer-en-el-mundo-de-la-m%C3%basica/139808>

- Op 8 maart is er 's avonds een *Talkshow* in TivoliVredenburg vanaf 20u. Er zal worden gepraat over politiek, muziek, kunst en literatuur, met gasten als Devika Partiman van Stem op een Vrouw, Sophie Straat, Teddy Tops en Tosca van der Weerden.

Maar info:

<https://www.tivolivredenburg.nl/agenda/livestream-tivolivredenburg-viert-internationale-vrouwendag-de-talkshow-08-03-2021/>

- Milou Deelen en Daan Borrel schreven *Krabben, van vrouw tot vrouw* over het krabbenmandeffect, wat inhoudt dat vrouwen elkaar naar beneden 'krabben' om daar zelf beter van te worden. Op 8 maart (16u) gaan ze daarover online en live vanuit Scheltema in gesprek met *Stella Bergsma, Sylvana Simons en Tatjana Almuli*. Een link naar de livestream kun je vinden via de sociale media van uitgeverij Nijgh & van Ditmar.

- De Melkweg- Amsterdam organiseert dit weekend verschillende talks en workshops, als *pleidooi voor de seksueel vrije vrouw*. Er wordt gesproken over het patriërchaat, ruimte innemen en je seksualiteit claimen. In de link hele programma: <https://www.melkweg.nl/nl/themas/claiming-space>

Uit de VPRO gids van deze week

Lezend in de VPRO-gids kwam ik een aantal boeken en programma's tegen die om heel verschillende redenen erg de moeite waard lijken.

* In de documentaire ***Mijn seks is stuk*** onderzoekt *Lize Korpershoek* waarom haar zin in seks binnen haar relaties altijd

verdwijnt na de eerste verliefdheid. Is er iets mis met haar? Doet ze iets niet goed? Kan een goede liefdesrelatie zonder seks? Waarom is seks zo belangrijk?

Haar persoonlijke zoektocht wordt een verkenning van de vrouwelijke seksualiteit. Wat de oorsprong is van haar weinig zichtbare probleem? Is het überhaupt een probleem is en is haar seks weer 'heel' te maken? Om bij de wortel van het probleem te kunnen komen heeft ze diep moeten graven. Ze wilde het dan ook heel graag weten ivm de relatie met haar leuke vriend. Ze zegt erover: "Ik kan alleen maar dingen maken als ik er zelf iets bij voel." en "Het zou geweldig zijn als vrouwen zich met deze documentaire gehoord en gesteund voelen en wellicht hun eigen zoektocht in gang zetten."

Een dappere documentaire die al veel besproken is en die waarschijnlijk voor velen herkenbaar is.

Te zien bij de VPRO: <https://www.vpro.nl/programmas/mijn-seks-is-stuk.html>

* Een heel ander soms weinig zichtbaar probleem (en ook al hier en daar besproken) laat *Inés ten Berge* zien in **Heb je kinderen?**, over ongewilde kinderloosheid. Ze maakt zelf deel uit van de twintig procent van de bevolking die, vaak tegen hun wens, kinderloos blijft. Velen ervaren het als lijden, in een wereld die steeds meer maakbaar is of lijkt. Aan de hand van haar eigen zoektocht schetst Inés ten Berge in *Heb jij kinderen?* de ontwikkeling van ongewenste kinderloosheid in de afgelopen decennia. Decennia die paradoxaal anti-conceptie en IVF brachten. Hoe vind je dan de acceptatie in jezelf, terwijl het gevoel knaagt dat je steeds verder wegdrijft van waar het leven zich afspeelt? "Zolang je hoop hebt, stel je rouw uit" Te zien op 2doc: <https://www.2doc.nl/documentaires/series/2doc/2019/december/heb-jij-kinderen.html>

* Uitgeverij Nijgh en van Ditmar bracht afgelopen maand twee boeken uit van de Amerikaanse schrijfster **Vivian Gornick**. Het ene, *Verstrengeld*, is een herdruk van haar 'memoir' uit 1987 (NL-2016), het verhaal van de jarenlange complexe relatie met haar moeder. *Vivian Gornick* groeide op in The Bronx, in een woonblok vol Joodse arbeidersgezinnen. De mannen zijn grotendeels afwezig door oorlog of werk. Tussen de vrouwen broeit het, maar er is ook veel warmte. Het andere is ook een 'memoir', maar uit 2015 en nu vertaald. Een vrouw kiest voor een ongebonden en onafhankelijk bestaan, met alleen literatuur en de stad (New York) als constante metgezellen. Vivian Gornick beschrijft het ritme van de stad, de toevallige ontmoetingen, de steeds veranderende vriendschappen en de voortdurende worstelingen. De rode draad in het boek wordt gevormd door de gesprekken met Leonard, een homoseksuele vriend die scherp op zijn eigen ongelukkige leven reflecteert. *Vivian Gornick* wordt een van de beste denkers genoemd die Amerika heeft voortgebracht. Ze is scherp in het oproepen van het grootstedse bestaan en het bespiegelen over feminisme en literatuur.

Artikel in VPRO-gids:

<https://www.vpro.nl/boeken/artikelen/vprogids/2019/december/NewYorkseEenzaten.html>

* Vanavond op de BBC radio een gesprek met **Barbara Kingsolver** over haar nieuwste roman **Unsheltered** vertaald als **Onbeschut**. Daarin onderzoekt ze onze behoefte aan beschutting in een wereld die geen waarborgen levert. Ze laat beide hoofdpersonen (de ontslagen vijftiger Willa Knox en de pasgetrouwde biologieleeraar Thatcher Greenwood) wonen in een huis dat op instorten staat. Dat huis staat in Vineland, ooit een utopische op christelijke leest geschoeide woongemeenschap. Willa woont er in 2016, Thatcher in 1871. De Amerikaanse schrijfster laat de verhalen van Willa en Thatcher parallel lopen totdat ze onvermijdelijk kruisen. "Vaak pakt zo'n dubbele vertelling niet goed uit, maar in *Onbeschut* zijn beide verhalen even boeiend. Willa is het slachtoffer van economische malaise, torenhoge ziektekosten en dat instortende huis. Thatcher raakt in de penarie omdat hij liever het darwinisme predikt dan het evangelie. Een rijke en geëngageerde maar ook buitengewoon geestige roman over (de gevolgen van) principes en idealen." (uit VPRO-gids)

Eerder verschenen van haar o.a. *Vlieggedrag*, *Het schildpadmeisje* en *Zomer van overvloed*. Met *De gifhouten bijbel* werd ze bekend. Het is een aangrijpend relaas over een reddeloos verloren missionarisfamilie in de jaren 50 in Congo. Kolonialisme keert vaker terug in haar romans.

Poëziegroep weer van start met Rozalie Hirs

De Poëziegroep stak weer van wal door in de Vrouwenbibliotheek aan de Gansstraat een aantal gedichten(cycli) van Rozalie Hirs [] te lezen en bespreken.

Waar (sommige van) de gedichten in eerste instantie nogal ontoegankelijk leken, kregen ze allerlei betekenissen toen we ze eenmaal aan het bespreken waren. Wat ons opviel, was o.a. de mogelijkheid van de gedichten om meerdere betekenissen te bevatten naast elkaar (meer dan we gewend zijn), de over-determinatie van de woorden (er staat niet alleen wat er staat - de woorden zijn ook onderdeel van een ander beeld, waar het niet zozeer de woorden zelf zijn die een rol spelen, maar de combinatie van associaties, 'subbeelden', etc die een rol spelen, een beetje zoals haar muziek).

We gaan in november verder, maar dan op locatie bij een groepslid (is 's avonds wat warmer). De groep zit met tien leden al vol, maar je kunt wel op de wachtlijst komen - mail dan naar poezie@vrouwenbibliotheek.nl - of nóg beter, start zelf een groepje op (mail naar info@vrouwenbibliotheek.nl).

De Poëziegroep gaat door in 2018/19 (maar een beetje anders)

De Poëziegroep van de Vrouwenbibliotheek heeft net dit seizoen afgesloten door samen Anneke Claus te lezen. Volgend seizoen gaan we door, maar op een beetje andere manier - informeler, minder overhead. We blijven nog steeds wel gelieerd aan de Vrouwenbibliotheek en de deelnemers zijn (poëzie-)lid van de Vrouwenbibliotheek.

We zijn nu met z'n tien en daarmee is de groep vol. Heb je interesse, dan kun je je bij poezie@vrouwenbibliotheek.nl op de wachtlijst laten zetten - of je begint zelf een tweede groep (we adviseren je graag daarbij).

Gabriele Münter en haar overzichtstentoonstelling in Humlebaek

In het prachtig gelegen *Louisiana Museum voor Moderne Kunst* in Humlebaek, 35 km ten noorden van Kopenhagen, is deze zomer een mooie overzichtstentoonstelling te zien van de Duitse kunstenares **Gabriele Münter** (1877-1962).

Maar eerst kort iets over het museum, omdat het zo'n fijne plek is om te bezoeken. Er is een interessante collectie moderne kunst en een mooie (beelden)tuin aan de oever van Sont met een schitterend uitzicht. Het is er zowel binnen als buiten goed toeven. Je kunt er mooie kunst kijken (er is naast de vaste collectie bijna altijd wel een boeiende tentoonstelling), rustig in de tuin zitten- zelfs een boek lezen. Er is een goed café met terras en een uitgebreide museumwinkel vol Deens en ander design. Van harte aanbevolen door mij en vast ook door Jonna!

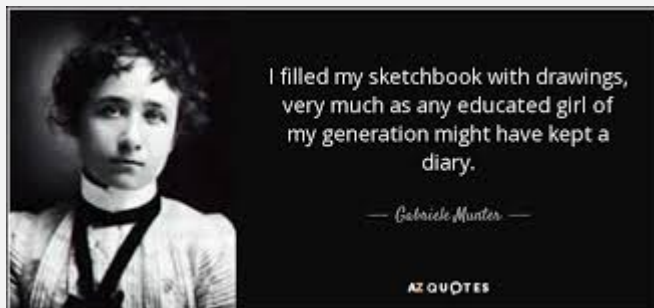
En dan de tentoonstelling, die loopt t/m 19 augustus: hoewel **Gabriele Münter** niet op grote schaal bekend is, heeft ze een

opvallende bijdrage geleverd aan de 20e eeuwse kunst. Meestal wordt en is haar werk gezien en geïnterpreteerd in de context van het Duitse expressionisme, met een focus op haar relatie en de samenwerking met Wassily Kandinsky in de tijd van de kunstenaarsgroep Der blaue Reiter. Het museum wil met deze voor het eerst sinds decennia uitgebreide retrospectieve presentatie van de kunstenares en haar werk allerlei aspecten van haar veelzijdigheid naar voren brengen, en zowel haar stilistische complexiteit als haar artistieke onafhankelijkheid benadrukken. Veel van wat *Gabriele Münter* heeft gemaakt is nog onbekend. De tentoonstelling kijkt met een hedendaagse blik naar haar werk, dat wordt gepresenteerd in thematische secties - van de klassieke genres als het portret en landschap via interieurs en abstracties tot haar belangstelling voor vreemde culturen, volkskunst en kindertekeningen. Zo'n 130 werken maken deel uit van de tentoonstelling die de hele periode beslaat waarin *Gabriele Münter* actief was.

Gabriele Münter was de jongste van 4 kinderen. Haar vader overleed toen ze acht jaar was, en haar moeder toen Gabriele 24 jaar oud korte tijd een kunstopleiding voor vrouwen volgde. Financieel onafhankelijk geworden dankzij de erfenis konden Gabriele en haar zusters twee jaar op familiebezoek gaan in de Verenigde Staten. Eenmaal terug vestigde ze zich in München. Ze meldde zich aan bij de schildersschool voor vrouwen, maar verveelde zich daar al snel en stapte over naar de progressieve kunstopleiding *Phalanx*, waaraan Kandinsky als leraar was verbonden. In 1903 verloofde zij zich met Kandinsky, die getrouwd was en bleef (tot 1911). Kandinsky bleef één jaar haar leraar, maar daarna sloot de school de deuren. Ze bleven geliefden en het paar leefde openlijk samen, iets wat voor een vrouw niet eenvoudig was in die jaren. Samen ondernamen ze verschillende reizen.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog moest Kandinsky Duitsland als 'feindlicher Ausländer' verlaten en keerde terug naar Rusland. Gabriele Münter woonde van 1915 tot 1920 in Scandinavië en trof Kandinsky voor het laatst in 1916 in Stockholm. Vanaf 1917 vermeed Kandinsky ieder contact met haar. Jaren later vernam ze dat hij in dat jaar opnieuw getrouwd was.

I filled my sketchbook with drawings,
very much as any educated girl of
my generation might have kept a
diary.

— Gabriele Münter —

AZ QUOTES

In 1920 keerde ze terug naar Duitsland, maar was ze a.g.v. een depressieve periode niet in staat om te schilderen. Na haar verhuizing naar Berlijn in 1925 begon ze met tot contouren teruggebrachte vrouwenportretten in potlood. En na een verblijf in Parijs waar ze een nieuwe levenspartner ontmoette (de kunsthistoricus Johannes Eichner) schilderde ze vooral bloemstillevens en abstracte studies. Een expositieverbod door de nationaalsocialisten in 1937 dwong Gabriele Münter zich in haar privéleven terug te trekken.

Tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog hield ze een aanzienlijk deel van Kandinsky's werk verborgen. Ter gelegenheid van haar tachtigste verjaardag schonk zij in 1957 haar eigen, unieke verzameling aan de stad München. Daaronder vielen, naast werken van haarzelf, meer dan tachtig werken van Kandinsky en werk van andere leden van *der Blaue Reiter*. De villa in Murnau, waar ze gewoond heeft, is nu een museum. Er zijn persoonlijke objecten te zien, zoals meubels en muren die door Gabriele Münter en Kandinsky zijn beschilderd, en een verzameling volkskunst.

De belangrijkste prijs voor vrouwelijke kunstenaars in de Duitsland is genoemd naar Gabriele Münter. Deze wordt uitgereikt aan vrouwelijke kunstenaars boven de veertig jaar

De poëziegroep las Anneke Claus

Tijdens haar laatste bijeenkomst van dit seizoen las de poëziegroep een vijftal gedichten van Anneke Claus. Maar eerst bekeken we een filmpje van deze gewezen stadsdichter van Groningen - *Koelkast zei je*.

We waren erg ingenomen met haar onverwachte taal - vooral in de oudere gedichten, zoals *"Bonsai"* en *"Oude Gelieven"* uit de bundel *Bonzai!* (2005).

Bij ons riepen de gedichten veel beelden op, de kettingfunctie viel ons op en ook associaties met werk van o.a. Jan Engelman. *"Vooraf & daarna"* lezen en bespraken we wat sneller voordat we doorgingen met twee gedichten uit de bundel *Begravenis van de mannen* uit 2016: *"Wat is ook weer het verschil tussen ironie en sarcasme"* en *"Nooit dezelfde rivier"*. Vooral het ironie/sarcasme-gedicht deed dat we in een bijna verhitte discussie verzeild raakten over wat nou ironie en wat nou sarcasme was - gaat het dan over tekstuele kenmerken, of is het meer de semantiek die het doet? welk soort triggers maken je alert op ironie/sarcasme? Is het wel ethisch om over ironie te spreken als het gaat over zulk zware onderwerpen als oorlog en geweld? Of maakt een liefdevolle relatie met het geïroniseerde dat je eerder ironisch dan sarcastisch bent? Ook gingen we even in op de eeuwige discussie over wanneer iets poëzie is (omdat die gedichten toch vrij prozaïsch zijn) - het leuke van die discussie is, dat je er nooit uitkomt!

NLdoet + inloopdag op 10 maart

NLdoet. 9 en 10 maart

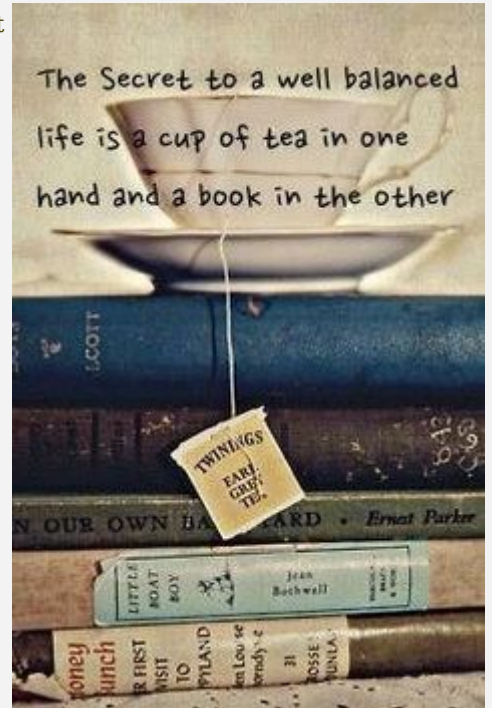
Vandaag begint de boekenweek en doen wij mee met de landelijke vrijwilligersdag nldoet.

We hebben 2 klussen, tussen 10.30 en ± 15.30u gaan we aan de slag.

Om te beginnen een grondige voorjaars schoonmaak van alle boeken en kasten, en wat andere kleine opknopklusjes.

En als het

weer droog genoeg blijft knappen we ook ons binnenplaatsje/tuintje op.

Vanaf ± 15u, na afloop van het werken, is iedereen welkom voor thee/koffie/borrel met versnapering. Natuurlijk voor de vrijwilligers die mee hebben gedaan met nldoet, maar zeker ook voor de vrijwilligers en belangstellenden van de Vrouwenbibliotheek.

Je bent van harte uitgenodigd, om rond te kijken, boeken uit te zoeken, voor kennismaking en uitwisseling met medevrijwilliger(st)ers. Als je eerder zin hebt om mee te doen of binnen te lopen kan dat ook.

Maart (opening)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Maart is vaak een volle maand, met internationale vrouwendag, de boekenweek en de landelijke vrijwilligersdag waar we

dit jaar weer aan meedoen. Voor dit laatste zie het bibliotheeknieuws hieronder. Iedereen

De **Internationale Vrouwendag** wordt al ruim een eeuw jaarlijks gevierd op 8 maart. Het landelijke thema voor 2018 is "Vrouwen en mannen zijn overal gelijkwaardig". In de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens is vastgesteld dat mannen en vrouwen dezelfde rechten hebben. In de praktijk blijkt dat vaak niet voldoende te zijn. En wat dan? Meer info: <http://www.internationale-vrouwendag.nl>

Utrecht in Dialoog organiseert rondom dit thema een vrouwendialoog, met als start samen eten. Na een kort voorprogramma kan men in gesprek gaan over 'gelijkwaardigheid' (Wat betekent gelijkwaardigheid en hoe werkt dat? Ben je je bewust van je eigen wezen, je positie, de beelden die je je gevormd hebt? Behandel jij iedereen gelijkwaardig?) en over 'wat vieren we eigenlijk op internationale vrouwendag?' (Is het een dag om actie te voeren, de straat op te gaan, je te laten zien, of om elkaar op te zoeken, binnenshuis met elkaar aan de slag te gaan met de vrouwenzaak, het vrouwelijke, vrouwelijke waarden?).
<http://www.utrechtindialoog.nl/vrouwendag-gelijkwaardigheid/>

In TivoliVredenburg staat een avond over **It's a Woman's World** op het programma. Het is een ontdekkingsreis door allerlei muziekstijlen met feministische thema's en iconische vrouwelijke artiesten van de afgelopen duizend jaar. Er zullen onverwachte muzikale combinaties te horen zijn: artiesten zoals *Hildegard von Bingen* en *Beyoncé*, twee vrouwen die honderden jaren uit elkaar leefden, maar verbonden worden door hun muziek. Het programma bevat ook liederen die zeer populair waren in hun tijd, maar alleen omdat iedereen (oost-indisch) doof was voor het achterliggende seksisme. Daarnaast zal *Olga*, bestaande uit vijf mannelijke zangers, natuurlijk de vraag krijgen: "Waarom feminisme?" Het vernieuwende ensemble wil zich met dit programma mengen in het debat rondom feminisme en via haar muzikale platform iedereen uitnodigen om hieraan deel te nemen.

Een uur voor het concert (19.15 uur) zal er een inleiding met presentatie en interviews plaatsvinden over feminisme in de muziek.

Meer info: <https://www.tivolivredenburg.nl/agenda/olga-vocal-ensemble-08-03-2018/>

Ook op het programma van 8 maart in TivoliVredenburg staat het *Mama Cash Feminist Festival* met **Let's talk about sex**. Van de website: "Rondom vrouwen en seks hangt ook in 2018 nog steeds een sfeer van taboe, schaamte en onderdrukking. Welke rol spelen de diverse culturele aannames hierin? Wat is 'normaal'? Wat betekent #MeToo voor vrouwen en in het bijzonder vrouwen van kleur? Is het tijd voor een nieuwe seksuele revolutie van de vrouw? En is die hetzelfde voor alle vrouwen ongeacht afkomst? We gaan in gesprek met jou en andere vrouwen over de do's and dont's rondom een mooi, gezonde en lekkere seksuele relatie met de ander en met jezelf?" Meer

info: <https://www.tivolivredenburg.nl/agenda/lets-talk-about-sex-08-03-2018/>

De nieuwe uitgeverij Chaos, opgericht door vrouwen, heeft de missie om ruimte te maken voor het geluid van literaire stemmen die vaak niet gehoord worden. Hun eerste publicatie verschijnt op Internationale Vrouwendag, en is een hervertaling van ***A room of one's own*** van *Virginia Woolf*. In de discussie die de Britse schrijfster met vele versies van haarzelf aangaat, staat één stelling centraal: een vrouw die fictie wil schrijven, heeft geld nodig en een kamer met een slot op de deur. Met haar beeldende taal en retorische kracht wordt dit idee uitvoerig en op onnavolgbare wijze onder de loep genomen.

Op 5 maart vindt in Utrecht de boekpresentatie plaats van ***Een kamer voor jezelf***. Gloria Wekker, Simone van Saarloos, Marischka Verbeek en Nurcan Aydin zullen met elkaar in gesprek gaan over Woolfs essay en wat een "kamer voor jezelf" inhoudt.

Meer info: <https://www.uitgeverijchaos.nl/publicaties/een-kamer-voor-jezelf/>

Een informatiespecialiste van Atria, kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis in Amsterdam, vertelt op 8 maart het verhaal van **Aletta Jacobs** aan de hand van bijzondere stukken uit haar archief. Nog steeds is Aletta Jacobs een rolmodel voor veel meisjes en vrouwen. Zij was de eerste vrouw in Nederland die een HBS bezocht, de eerste vrouw die een universitaire studie afrondde, de eerste vrouw die arts werd en de eerste vrouw die promoveerde. En zo'n kwart eeuw lang stond zij in Nederland aan het hoofd van de Vereniging voor Vrouwenkiesrecht.

Meer info: <https://www.atria.nl/nl/agenda/aletta-jacobs-tour>

Van 10 t/m 18 maart is het weer **Boekenweek**. Het thema dit jaar is *Natuur*, met als motto "en toch is alles wat we doen natuur". Zoals altijd zullen er weer diverse literaire activiteiten worden georganiseerd. De Vlaamse schrijfster *Griet Op de Beeck* heeft het boekenweekessay geschreven, ***Gezien de feiten***. Het gaat over een 71-jarige vrouw voor wie alles anders wordt als de man sterft met wie ze heel lang getrouwd was. In een ontwapenende weigering om zich te gaan gedragen naar de wens van anderen of naar het traditionele beeld van wat ouderen zouden moeten doen, gaat ze op zoek naar een manier om haar bestaan van betekenis te laten zijn. *Griet Op de Beeck* zal de hele week door het land reizen (niet naar Utrecht) en op 18 maart (de gratis-NS-meereisdag) in de trein te vinden zijn.

Meer info: <http://www.boekenweek.nl>

Onlangs uitgebrachte titels

- **Rivieren keren nooit terug** is de nieuwe roman van schrijfster-filosoof *Joke Hermsen*, waar ik heel enthousiaste recensies over lees. Een vrouw reist door Frankrijk met als uiteindelijk doel de rivier waar zij alle vakanties van haar jeugd heeft doorgebracht. Ze wil er de dood van haar vader verwerken, maar ook nadenken over haar kinderjaren, haar eerste liefdes en gebeurtenissen die bepalend zijn geweest voor haar verdere leven. "om samen nog uren over na te praten vanwege de rijkdom aan inzichten en thema's."

- In **Vrouw aan de piano** vertelt de Vlaamse journaliste *Veerle Janssens* aan de hand van twaalf pianostukken de levens van componisten, waaronder Clara Schumann, Fanny Mendelssohn en Nannerl Mozart. Ze schrijft ook over minder beroemde vrouwen wier talenten werden miskend. De zoektocht naar bijzondere, muzikale vrouwen verweeft ze met het levensjaar waarin ze 50 werd.

- **De avond is ongemak** is de debuutroman van *Marieke*

Lucas Rijneveld en

vertelt het schrijnende verhaal van een religieus boerengezin dat wordt getroffen door de dood van een kind. Matthies komt op een dag niet meer terug van het schaatsen en laat zijn zusje Jas in totale verwarring achter. Door de ogen van de tienjarige Jas zien we hoe de familieleden elk op hun eigen manier omgaan met het verlies. *Marieke Rijneveld* oogst na haar dichtbundel *Kalfsvlies* erg veel waardering met haar roman "die je bijblijft: door het verhaal dat je bij de strot grijpt, door de prachtige beeldende taal en door de wijze waarop de auteur in het hoofd kruipt van de leefwereld van een tiener die met zichzelf en haar omgeving worstelt."

- Over **Herfst** van de oorspronkelijk Schotse *Ali Smith* zag ik een omschrijving 'De eerste serieuze Brexit-roman'. De 101-jarige Daniel en de 32-jarige Elisabeth hebben een bijzondere vriendschap. Elisabeth leerde Daniel kennen toen ze acht was. Hij was haar buurman, een belezene, enthousiaste kunstverzamelaar die haar meenam in zijn wereld van kunst en literatuur. Als Elisabeth naast een slapende Daniel in het verzorgingshuis zit, dringt de betekenis van de gesprekken die ze als kind met hem had tot haar door. Van hem leerde ze wat het leven waardevol maakt. In *Trouw* staat: "een experimentele roman zoals er niet veel geschreven worden, een poging andere dimensies met woorden aan te raken."

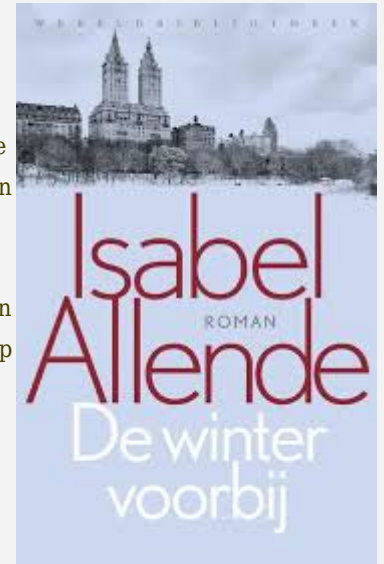

- In **Als ik naar jou kijk zie ik mezelf** zijn de verhalen verzameld die *Christine Otten* in de afgelopen zeventien jaar schreef over en vanuit zwart Amerika. In Harlem maakte ze kennis met de legendarische dichtersgroep uit de black powertijd, The Last Poets. Ze reisde naar Detroit, New Orleans en andere plaatsen, sloot nieuwe vriendschappen, tekende (verborgen) geschiedenissen op en raakte steeds dieper betrokken bij de Afro-Amerikaanse wereld. Daardoor veranderde haar blik, niet alleen op Amerika, maar ook op zichzelf en haar werk. En ondertussen veranderde Amerika. Ze was getuige van de aanslagen op 9/11, de overstromingen in New Orleans, de opkomst van Obama en het heroplevende openlijke racisme.

- Over **De winter voorbij** van Isabel Allende is een verhaal vol onverwachte liefde waarin drie mensen (een gedisillustreerde Amerikaan met pensioen, een vrijgezelle Chileense vrouw van begin zestig en een jonge illegale immigrante, op de vlucht voor drugscriminelen) in een bizarre tocht zich moeten ontdoen van een lijk, een

pistool en een auto. Ik las erover: "Een veelzijdige roman over onze multiculturele wereld, maar ook over eenzaamheid, ouder worden, liefde en verlangen. Een van Allendes beste en meest veelzijdige romans met een sterk plot, actuele thema's en vleugjes ironie. Allende op haar best."

- **Wolf** is de nieuwe roman van *Kristien Hemmerechts* en gaat over Vladimir, een man die op zijn vijfde door zijn grootmoeder uit de armen van zijn moeder gestolen werd. Vijftig jaar later is hij nog steeds boos. Zijn woede staat elk ander gevoel in de weg. Hij is ervan overtuigd dat alleen de liefde van een vrouw hem kan redden. Hoe gaat dat deze wanhopige man dat lukken?

- **De geschiedenis van mijn leven** is de indrukwekkende, wijze en poëtische autobiografie van de *Algerijnse Fadhma Aïth Mansour Amrouche* (1882-1967), een Kabylische vrouw en moeder van acht kinderen, onder wie de Franse auteur Jean Amrouche en de schrijfster en zangeres Taos Amrouche. Nadat ze geboren werd als buitenechtelijk kind in een Kabylisch bergdorp groeide ze op als verstotene, want de Kabylische zeden en eer bepalen voor een groot deel de dorpsdynamiek en zijn vooral voor vrouwen streng. Omdat haar moeder vreest voor haar leven en haar niet kan beschermen, stuurt ze haar op jonge leeftijd naar een Frans, christelijk internaat. Ze vertelt eerlijk, pretentieloos en zonder drama over het leven in Kabylië en Tunis onder de Franse kolonisator en de oude gebruiken, het leven en de natuur, en familie.

- *Angela Dekker* en *Jessica Voeten* vertellen in **Moed en overmoed** het verhaal van Margaretha Geertruida MacLeod-Zelle (1876-1917), die in 1904 man, kind en de benepen Hollandse mores achter zich liet en zich een nieuwe identiteit aanmat: Mata-Hari. Tien jaar lang reisde

ze door Europa, bewonderd door de elite om haar gewaagde oriëntaalse dans en haar onweerstaanbare persoonlijkheid. Kunstenaars, hoge militairen en diplomaten dongen

naar haar gunsten, maar toen ze haar hand overspeelde liet zelfs haar grote liefde, een Russische kapitein, haar in de steek. Dit jaar actueel, 100 jaar na haar dood, en met de Mata Hari-tentoonstelling t/m 2 april in het Fries Museum.

- Hoe is de vrouw van boven de vijftig veranderd in de afgelopen honderd jaar? Journaliste en oud hoofdredacteur van o.a. Het Parool *Barbara van Beukering* gaat in ***Kruip nooit achter een geranium*** op zoek naar de eerste generatie vrouwen die oud wordt zonder het te zijn. Ze houdt zichzelf en haar rolmodellen van de huidige generatie zeventigers een spiegel voor. Hoe kun je met die kennis een leuk (én gezond, sociaal, geestig, geliefd, slim en mooi) oud mens worden? Met bijdragen van: Hedy d'Ancona, Marjan Berk, Noraly Beyer, Ireen van Ditschuyzen, Coot van Doesburgh, Annemarie Jorritsma, Neelie Kroes, Ans Markus, Nelleke Noordervliet, Annemarie Oster, Jacqueliën de Savornin Lohman, Wouke van Scherrenburg, Gerdi Verbeet en Olga Zuiderhoek.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten

- In het kader van Internationale Vrouwendag is er op 8 maart een speciale 'female edition' van de comedy show **FATU**, het stand-up comedyprogramma van het Bijlmer Parktheater. Het biedt collega-comedians de gelegenheid om hun gepeperde en hilarische blik op de actualiteit te verkondigen. Bij eerdere FATU-avonden in de Blauwe Zaal waren alleen mannen te gast, voor deze editie zijn de vrouwen Soundos, Jetty Mathurin en Ellen Dikker aan de beurt. Vanaf 19u is er een gratis randprogramma.

Meer

info: https://www.stadsschouwburg-utrecht.nl/programma/?p=3#modal=/programma/7191/Jeffrey_Spalburg_Soundos_Jetty_Mathurin_e_a/Female_FATU/

- Op 10 maart opent in museum De Pont een overzichtstentoonstelling van de Nederlandse fotografe **Rineke Dijkstra** (1959). Ze vestigde met haar serie *Strandportretten* haar reputatie als maker van portretten die de identiteit, kwetsbaarheid en waardigheid van de geportretteerden op onnavolgbare wijze in beeld brengen. Door het werken in series treden verschillen en overeenkomsten tussen de geportretteerden en hun culturele achtergrond subtiel aan het licht. *"Ik zoek altijd onderwerpen die iets universeels in zich hebben, bepaalde ervaringen die iedereen wel kent. Maar op een bepaald moment van fotograferen of filmen moet je juist weer specifiek zijn, kijken naar wat mensen van elkaar onderscheidt."*

Meer info: <http://www.depont.nl/tentoonstelling/detail/rineke-dijkstra/>

- Tussen 10 en 17 maart is er een meerdaags literatuurfestival in Tilburg, het **Tiltfestival**. Vier dagen vol literatuur, theater, beeld en muziek. Met spannende cross-overs en verrassende invalshoeken. Met landelijk en regionaal talent. Vrouwelijke dichters, schrijfsters en muzikanten die o.a. zullen optreden: Hanneke Hendrix, René van Marissing, Lieke Marsman, Roos van Rijswijk, Sabrina Starke en Elfie Tromp. Meer info: <http://www.tiltfestival.nu>

- Op 15 maart presenteert Het Literatuurhuis een speciale première van de film **Dorst**, naar de gelijknamige roman van *Esther Gerritsen*, die zelf mee het scenario schreef. In de roman wordt de complexe relatie tussen een ongeneeslijk zieke moeder en haar wankelmoedige dochter verteld. In de hoofdstukken worden de perspectieven van de twee vrouwen afgewisseld, waardoor een psychologische inkijk gegeven wordt in hun moeizame relatie met elkaar en zichzelf. Het verhaal is met humor geschreven, werkt vervreemdend en is daardoor niet zwaarmoedig. Na afloop van de film is er een bijeenkomst met regisseur Saskia Diesing.

Meer info: <http://www.hetliteratuurhuis.nl/agenda/988/>

- T/m eind mei is op veel plaatsen in Nederland de theaterversie te zien van Griet Op de Beeck's **Vele hemels boven de zevende**. Vijf uiteenlopende mensen, maar toch met elkaar verbonden, vertellen hun verhaal. Over onverwacht geluk dat de dingen moeilijk maakt, over geheimen die te groot lijken, over de complexe kunst van het jong zijn, over obstakels die bergen worden, amper te beklimmen, over blijven proberen, tot waar geen mens meer verder kan. Ze vechten meer met zichzelf dan met elkaar in dit bestaan dat belachelijk mooi en geweldig lastig is, allemaal tegelijk.

Meer info: <http://www.bostheaterproducties.nl/default.asp?keuze=producties&productie=304>

Bibliotheek-nieuws

- Op zaterdag 10 maart doen wij mee met de jaarlijkse landelijke **vrijwilligersdag, nldoet**. Iedereen die een dagje ergens wil meehelpen kan zich aanmelden voor een project. Wij hebben twee klussen. Om te beginnen weer een

voorjaars schoonmaak van alle boeken en kasten, en wat andere kleine opknopklusjes binnen. Als het weer meewerkt willen we ook naar buiten, de tuin opknappen. Tussendoor is er genoeg tijd voor koffie, thee, lunch en onderling contact.

Meer info en aanmelden kan

via: <https://www.nldoet.nl/klus/38149>

Na afloop houden we vanaf ± half 4

een **thee/borrel** met versnapering voor de vrijwilligers die hebben meegedaan, maar zeker ook voor alle vrijwillig(st)ers van de bibliotheek, en alle andere vriend(inn)en van de Vrouwenbibliotheek. Je bent van harte uitgenodigd, om rond te kijken, boeken uit te zoeken, voor kennismaking en uitwisseling met mede-vrijwillig(st)ers.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Bibeb. Biechtmoeder van Nederland van Adinda Akkermans en Roos Menkhorst, *De middelste dag van het jaar* van Maria Stahlie, *Laatste vrienden en De geheime brieven* van Jane Gardam, *Zwaan*, nieuwjaarsgeschenk van Jane Gardam, *Spiegel, spiegel, schouder* van Dorte Nors, *De H is van Havik* van Helen MacDonald, *De geest geven* van Hillary Mantel, *Olive Kitteridge* van Elizabeth Strout, *De Katalinstraat* van Magda Szabó

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/02/02/verbannen-door-ciler-ilhan/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/02/04/krimp-door-justine-le-clercq/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/02/07/wie-het-mooist-valt-door-sara-novic/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/02/16/negroland-een-autobiografie-door-margo-jefferson/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/02/20/als-werden-wij-ergens-ontboden-door-miriam-van-hee/>

De leenbijdrage voor 2018 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2018'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd.

Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 28 februari 2018